VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Valtioneuvoston selonteko Agenda2030:n toimeenpanosta osana Suomen kestävän kehityksen työn ohjausta

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan kokous 14.3.2025

Taru Savolainen, johtava asiantuntija, VNK / strategiaosasto

Taustaa

- YK:n globaalin kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda2030:n tavoitteena ovat köyhyyden poistaminen sekä kestävä kehitys, jossa ympäristö, talous ja ihminen otetaan tasavertaisesti huomioon.
- Hyväksytty vuonna 2015, kaikki YK:n jäsenmaat sitoutuneet toimeenpanoon.
- Maailmanlaajuista toimeenpanoa seurataan vuosittain YK:n kestävän kehityksen korkean tason seurantakokouksessa (High-level Political Forum, HLPF), jossa maat raportoivat 4-5 vuoden välein edistymisestään. Suomi raportoi seuraavan kerran kesällä 2025.
- Maailmanlaajuisesti tarkastellen tavoitteiden toimeenpanossa ollaan pahasti jäljessä. Suomi menestyy kansainvälisissä vertailuissa hyvin, haasteeksi nousevat ekologinen kestävyys sekä kulutuksen ja tuotannon kielteiset ulkoisvaikutukset.

Valtioneuvoston selonteko Agenda2030:n toimeenpanosta

- Selonteko kuvaa kestävän kehityksen nykytilaa Suomessa, hallituksen keskeisiä toimia Agenda2030:n toimeenpanemiseksi sekä toimeenpanon organisointia ja seurantaa. Aiemmat selonteot on annettu vuosina 2017 ja 2020.

- Luonteeltaan kokoava selonteko – ei sisällä uusia linjauksia Suomen kestävän kehityksen politiikasta tai toimista, vaan kokoaa yhteen hallitusohjelmaan sekä hallituksen muihin relevantteihin selontekoihin ja strategioihin kirjatut toimet Agenda2030:n ja kestävän kehityksen tavoitteiden toimeenpanemiseksi.

- Kuvaa myös ministeriöiden pitkäaikaisempaa kestävän kehityksen työtä ennen kaikkea kansainvälisissä verkostoissa.

Selonteon keskeinen sisältö

- Johdanto
- Tiiviit kestävän kehityksen tilannekuvat jäsennettynä viiden kestävyyden mukaan: ekologinen kestävyys, inhimillinen ja kulttuurinen kestävyys, demokratian, oikeusvaltion ja turvallisuuden kestävyys, sosiaalinen kestävyys sekä taloudellinen kestävyys
- Keskeiset toimet kunkin 17 kestävän kehityksen tavoitteen saavuttamiseksi – erillisistä luvuista huolimatta systeeminen lähestymistapa ja keskinäiskytkentöjen huomioiminen keskiössä!
- Työn toimeenpanon ja seurannan kuvaus

Selonteon valmistelusta, toimeenpanosta ja seurannasta

- Selonteko on valmisteltu kattavassa ja tiiviissä poikkihallinnollisessa yhteistyössä VNK:n koordinoimana.
- Kukin ministeriö vastaa vastuullaan olevien toimenpiteiden toteutuksesta, VNK tukee ja koordinoi resurssiensa puitteissa.
- Selonteon toteutumista seurataan osana hallituksen vuosikertomuksen (HVK) liitteen 1 ministeriöiden tuloksellisuuden kuvauksia ja niiden kestävän kehityksen raportointia. Liitteen 3 vastaukset eduskunnan lausumiin täydentävät raportointia.
  - HVK:n kautta seurannassa vuoropuhelu eduskunnan kanssa